

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 68 van 13 december 2002 (gefinaliseerd op 10 oktober 2003) over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van ... (1) betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 10 oktober 2002, gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad, heeft Mevrouw Onkelinx, minister van Werkgelegenheid, het advies van de Hoge Raad gevraagd, binnen de twee maand vanaf het aanhangig maken, over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van ... betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers.

De Hoge Raad heeft op 12 april 2002 advies nr. 47 uitgebracht over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de opdrachten inzake het gezondheidstoezicht op de werknemers. (PBW-D48-154) ¹

Het voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit beoogt het koninklijk besluit betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers aan te vullen met bepalingen betreffende de gezondheidsbeoordeling van een arbeidsongeschikte werknemer voorafgaand aan de werkhervatting:

- kennisgeving aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van elke arbeidsongeschiktheid van vier weken of meer van een werknemer die een activiteit met welbepaald risico uitvoert.
- procedure betreffende het bezoek voorafgaand aan de werkhervatting gedurende de periode van arbeidsongeschiktheid (minimum 4 weken):
 - initiatief van de werknemer: schriftelijke vraag aan de werkgever
 - akkoord van de werknemer voor de raadpleging door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van zijn medisch dossier
 - onderzoek van de werkpost van de werknemer door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer
 - voorstellen door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer aan de werkgever van aangepaste maatregelen om de werkpost of de arbeidsvoorwaarden aan te passen
 - inlichten van de werknemer door de werkgever over de voorziene mogelijkheid
- verplaatsingskosten ten laste van de werkgever.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd aan het Uitvoerend Bureau voorgelegd op 8 november 2002. (PBW-D71-BE266)

(1) ¹ Het koninklijk besluit van 28 mei 2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2003, geeft gevolg aan advies nr. 47 van 12 april 2002. De Vlaamse Gemeenschap heeft op 18 augustus 2003 bij de Raad van State een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het koninklijk besluit van 28 mei 2003 ingesteld (Belgisch Staatsblad van 10 september 2003).

Het Uitvoerend Bureau besliste om het ontwerp van koninklijk besluit te doen onderzoeken door een commissie ad hoc.

De commissie ad hoc is bijeengekomen op 2 december 2002. (PBW-D71-187)

Het Uitvoerend Bureau besliste op 13 december 2002 om het ontwerp van koninklijk besluit aan de Hoge Raad voor te leggen. (PBW-D71-183)

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 13 DECEMBER 2002 EN GEFINALISEERD OP 10 OKTOBER 2003

De Hoge Raad heeft volgend unaniem advies uitgebracht:

In antwoord op de adviesaanvraag van Mevrouw de minister van 10 oktober 2002 betreffende het ontwerp van koninklijk besluit inzake werkhervattingsonderzoeken wenst de Hoge Raad een positief advies te geven met betrekking tot de initiële bedoelingen van het ontwerp.

Dit ontwerp beoogt de werknemers die arbeidsongeschikt zijn wegens ziekte of een ongeval beter te begeleiden bij de werkhervatting.

De Hoge Raad wijst erop dat met betrekking tot medische onderzoeken voor de werkhervatting er een belangrijke leemte is in de rechtssituatie van de betrokken werknemers.

Zoals kan blijken uit een juridisch onderzoek door de diensten van het Fonds voor arbeidsongevallen geldt de huidige arbeidsongevallenwetgeving niet voor arbeidsongeschikte werknemers die zich verplaatsen naar hun werkgever of arbeidsgeneesheer voor een dergelijk medisch onderzoek.

Dat kan naar het oordeel van de diensten van het Fonds voor arbeidsongevallen enkel geregeld worden door een aanpassing van de wet van 10 april 1971.

De Hoge Raad dringt erop aan dat deze regeling slechts zou worden doorgevoerd nadat de rechtssituatie van de betrokken werknemers terzake geregeld is.

De Hoge Raad is van oordeel dat het verzekeren van het vrijwillig karakter van dit voorafgaand onderzoek essentieel is voor het verzekeren van de doelstelling.

Hij wijst op de risico's van het beknotten van de vrijwilligheid en het initiatiefrecht van de werknemer terzake, en het belang van de scheiding tussen arbeidsgeneeskunde en controlegeneeskunde.

Daarom stelt de Hoge Raad voor om in artikel 36 §1 van het ontwerp van koninklijk besluit een vierde punt toe te voegen dat bepaalt:

- "4. noch het arbeidsreglement, noch de arbeidsovereenkomst bevatten enige regeling die afbreuk kunnen doen aan het vrije initiatiefrecht van de werknemer en het vrijwillig karakter van het onderzoek vóór werkhervatting.
5. De werknemer die geen gebruik maakt van de mogelijkheid van een voorafgaand medisch onderzoek mag hiervan geen nadelige gevolgen ondervinden."

In de praktijk is het niet evident dat de externe preventiedienst soepel en flexibel inspelt op aanvragen voor spontane onderzoeken en voor dergelijke onderzoeken van werkhervatting.

Daarom wordt voorgesteld om concrete termijnen vast te leggen in het besluit binnen dewelke gevolg moet worden gegeven aan de vraag van de werknemer.

Daarom stelt de Hoge Raad voor om in artikel 36 van het ontwerp van koninklijk besluit een paragraaf toe te voegen tussen §3 en §4, waardoor de termijnen in de procedure vastgelegd worden.

Voorstel:

- "1. De werknemer die wenst gebruik te maken van het bezoek aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer vóór de werkhervatting richt zijn schriftelijke aanvraag aan de werkgever.
2. De werkgever geeft onmiddellijk en uiterlijk binnen 5 werkdagen deze aanvraag door aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.
3. De preventieadviseur-arbeidsgeneesheer voorziet zo snel mogelijk en uiterlijk binnen de 10 dagen in een overleg met de betrokken werknemer."

Bij §2 van hetzelfde artikel 36 heeft de Hoge Raad de volgende voorstellen:

- invoegen na "licht de werkgever in over de eventuele mogelijkheden tot aanpassing van deze post, **indien noodzakelijk**"
- op het einde van §2 een zin toevoegen luidend als volgt:
"De mogelijkheden om werkposten aan te passen en om aangepast werk te voorzien wordt voorafgaandelijk besproken met de leden van het comité voor preventie en bescherming op het werk of, bij ontstentenis, met de syndicale delegatie".
Aangepast werk moet immers zinvol, sociaal verantwoord zijn en passen bij de werknemer.

Verder wordt voorgesteld om de informatie die de werkgever aan de werknemer bezorgt, over zijn recht om te genieten van de mogelijkheid tot bezoek aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer in het kader van de werkhervatting, nader te specificeren:

Daarom stelt de Hoge Raad voor om artikel 36 §5 van het ontwerp van koninklijk besluit te formuleren als volgt:

"De werkgever die op de hoogte gesteld wordt van de arbeidsongeschiktheid van vier weken of meer van een werknemer, bezorgt de betrokken werknemer binnen de acht dagen schriftelijke informatie over de mogelijkheid tot bezoek van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Deze informatie bevat naast een algemene beschrijving van de procedure en van het volstrekt vrijwillig karakter, ook een formulier waardoor de werknemer met het oog op een eventuele aanpassing van zijn arbeidspost een voorafgaand bezoek bij de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer kan aanvragen".

Tenslotte wenst de Hoge Raad erop te wijzen dat werkhervatting niet alleen een zaak is voor de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Alle geneesheren betrokken bij de ziekte of het ongeval van de werknemer moeten ingelicht en gesensibiliseerd worden voor dit nieuwe systeem.

Overleg tussen de behandelende geneesheer, de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer, de adviserende geneesheer van de mutualiteit en eventueel andere geneesheren kan de werkhervatting van de betrokken werknemer bevorderen.

Indien het ontwerp van koninklijk besluit van kracht wordt pleit de Hoge Raad ervoor dat Mevrouw de Staatssecretaris een informatiecampagne opzet voor alle betrokken partijen.